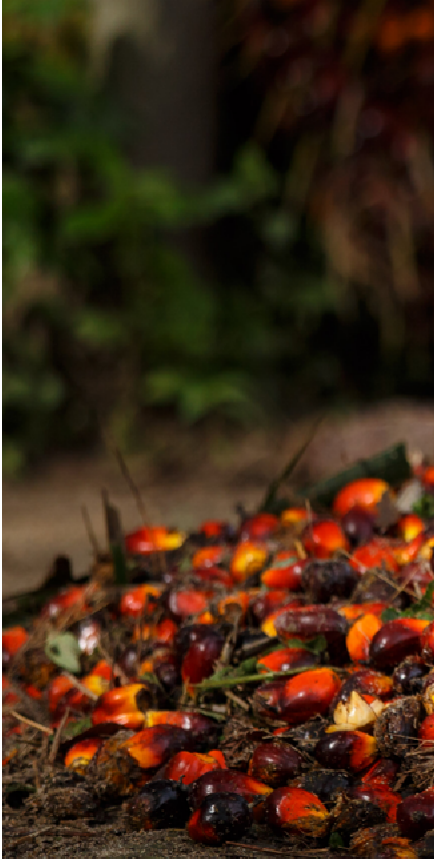


คู่มือแนวทางการ จัดการที่ดีที่สุด

ในการปลูกปาล์มน้ำมันที่มีอยู่เดิมในพื้นที่
พรุสำหรับเกษตรกรรายย่อยของ RSPO

บทที่ 1 บทนำ





ข้อจำกัดความรับผิดชอบ

ข้อความ ข้อมูลเชิงเทคนิค และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่อยู่ในคู่มือฉบับนี้อ้างอิงจากแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดและประสบการณ์ต่างๆ จัดทำขึ้นโดยคณะทำงานพื้นที่พุ่มที่ 2 ของ RSPO และคณะทำงานพื้นที่พุ่มย่อยสำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระของ RSPO แนวทางในคู่มือฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสะท้อนมุมมองของสำนักเลขาธิการ RSPO หรือผู้มีส่วนร่วม ผู้อุปถัมภ์ และผู้สนับสนุนการทำคู่มือนี้ การตีพิมพ์คู่มือนี้ไม่ได้ผ่านการรับรองโดย RSPO คณะทำงานพื้นที่พุ่ม หรือโดยผู้เข้าร่วมหรือผู้สนับสนุนการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ในพื้นที่พุ่ม แม้ว่าจะได้มีการพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลในคู่มือนี้ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว แต่ไม่ขอรับรองหรือรับผิดชอบต่อนเนื้อหาใดๆ ที่ผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งความผิดพลาดในการพิมพ์และในเนื้อหา และเมื่อเวลาผ่านไป อาจมีเนื้อหาใหม่เกิดขึ้นแทนที่ ดังนั้น ควรใช้คู่มือนี้เป็นแนวทางและไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการจัดการแปลงในพื้นที่พุ่ม ทั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติเหล่านี้อาจแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของท้องถิ่น ทั้ง RSPO คณะทำงานพื้นที่พุ่ม ผู้มีส่วนร่วม หรือผู้สนับสนุนการจัดทำคู่มือนี้ ไม่ขอรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการนำคำแนะนำในคู่มือนี้ไปใช้

คู่มือฉบับนี้ใช้ได้กับเกษตรกรรายย่อยโดยทั่วไป (อ้างอิงจากมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ หรือ RSPO ISH Standard)



กิตติกรรมประกาศ

RSPO ขอขอบคุณคณะทำงานพื้นที่พรุกลุ่มย่อยสำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ และคณะทำงานพื้นที่พรุกลุ่มที่ 2 ของ RSPO

สำหรับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมให้การจัดทำคู่มือการจัดการที่ดีที่สุดในการปลูกปาล์ม น้ำมันที่มีอยู่เดิมในพื้นที่พรุสำหรับเกษตรกรรายย่อยของ RSPO ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เราขอขอบคุณสหกรณ์สาวิต จายา (Koperasi Sawit Jaya) และสหกรณ์เบอร์ริงจิน จายา (Koperasi Beringin Jaya) จากอินโดนีเซีย รวมทั้ง สมาคมเกษตรกรรายย่อยอิสระ (PERTANIAGA) จากมาเลเซีย เป็นพิเศษ ที่เข้าร่วมการทดลองนำร่องแนวทางการจัดการที่ดีที่สุดในครั้งนี้ ความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์จากผู้เข้าร่วมเหล่านี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเนื้อหาคู่มือฉบับนี้

สารบัญ

พรคอะไร.....	6
การวัดความลกของตนพร.....	8
ความแตกต่างของสารอนทรยและการสญเสยการตตไฟ	10
ประเภทของพร	11
การจาแนกพทพร.....	12

วิธีใช้คู่มือแนวทางการจัดการ ตทสด (BMP Manual) ฉบับ

คู่มือแนวทางการจัดการตทสดฉบับ
จัดทำขึ้นโดยประกอบด้วยเจดบท ชงเนนทหวอตางๆ
ทเกยวอของกบการปลุกปลามน้ามทอเยดเมในพนทพร

คู่มือแนวทางการจัดการตทสด
ยงไดแนบขอมลางสวจากแบบรายการตรวจสอบมาตรฐาน
RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ (RSPO ISH Standard
Auditor Checklist) ไว้ในผนวก 1 สำหรับหน่วยรับรองมาตรฐาน
ชงมจการกลมาจนาไปไซโดควย

การปฏิบัติใดๆ
ทไมเปไปตามมาตรฐานของกมลเกษตรกรรายย่อยอิสระจะหมายถ
งการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐาน RSPO
สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ
แต่ไมถวาเปการปฏิบัติทตคบทคู่มือแนวทางการจัดการตทสด
บบน

คู่มือฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้จัดการกลุ่มอย่างไรบ้าง (ทุกบท)

คู่มือฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอชุดแนวทางการจัดการที่ดีที่สุดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
สำหรับผู้จัดการกลุ่มและ/หรือเกษตรกรรายย่อย
ในการจัดการการปลูกปาล์มน้ำมันที่มีอยู่เดิมในพื้นที่พรุเขตร้อน ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ 4.4 และ
4.5 ตามมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ ปี 2562

การใช้งานคู่มือนี้ระหว่างการตรวจสอบประเมิน

คู่มือแนวทางการจัดการที่ดีที่สุดฉบับนี้
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระที่มีแปลงปลูกปาล์มน้ำมันเดิมอยู่ในพื้นที่พรุอยู่
แล้ว แนวทางนี้ไม่ใช่หลักปฏิบัติที่เป็นข้อบังคับและไม่สามารถนำมาใช้เพื่อเรียกร้องได้
เนื่องจากสภาพพื้นฐานในพื้นที่แต่ละแห่งอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้
ผู้จัดการกลุ่มหรือเกษตรกรรายย่อยมีบทบาทในการประเมินสภาพของสวนก่อนดำเนินการตามแนวทางการ
จัดการที่ดีที่สุดนี้

บทที่ 1: บทนำ

บทนี้ครอบคลุมข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้จัดการกลุ่มและ/หรือ
เกษตรกรรายย่อยต้องทราบเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน
ในพื้นที่ที่พรู

01

1.1

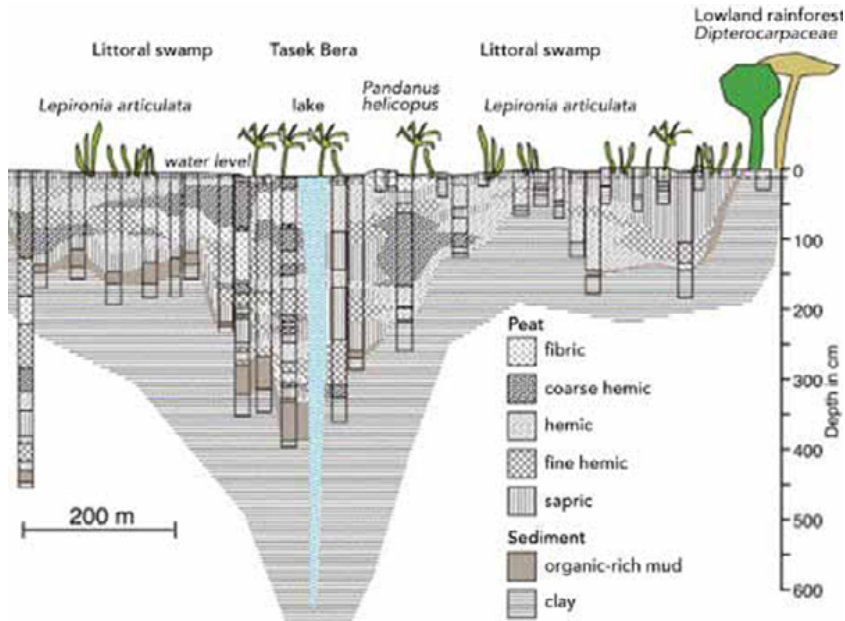
พรูคืออะไร?

พื้นที่พรูเป็นพื้นที่ที่มีอินทรีย์วัตถุที่สะสมตัวกันเป็นชั้นตามธรรมชาติ¹
ดินพรูเขตร้อนส่วนใหญ่จัดอยู่ในอันดับดินฮิสโทซอลส์ (Histosols)
หรือดินอินทรีย์ และกลุ่มดินย่อยไฟบริสต์ (Fibrists) และฮีมิสต์
(Hemists) ดินนั้นจะถูกจำแนกให้เป็นดินพรูเมื่อผ่านเกณฑ์
(เช่นของประเทศเจ้าบ้าน องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
(FAO)

หรือคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(IPCC)) ตามความลึกของชั้นพรูและร้อยละขององค์ประกอบอินทรีย์วัตถุ
การจำแนกบางเกณฑ์คิดอินทรีย์วัตถุที่ร้อยละ 35
สะสมเป็นชั้นอินทรีย์อย่างน้อย 30 ซม.
บางเกณฑ์ระบุให้มีอินทรีย์วัตถุที่ร้อยละ 65

นิยามอย่างง่าย: พื้นที่พรูเป็นพื้นที่ที่มีอินทรีย์วัตถุที่กักเก็บอยู่
เช่น เศษต้นพืช ส่วนใหญ่เป็นราก ใบ กิ่ง ฯลฯ
สะสมซ้อนกันอยู่เป็นชั้น

โดยต้องมีความลึกของชั้นอินทรีย์อย่างน้อย 40 ซม. หรือมากกว่า 50
ซม. ขึ้นไปจึงจะจัดเป็นดินพรู



รูปที่ 1: ภาพตัดขวางของแอ่งพรุในทาสะเบระในประเทศมาเลเซีย (ที่มา: Wüst, R. A. และ Bustin, R. M. 2004)

ยกตัวอย่าง ในบางประเทศที่มีการจัดแบ่งประเภทดินไว้แล้ว เช่น การตีความระดับชาติ

มาเลเซีย – พรุเป็นดินที่มีชั้นสารอินทรีย์ที่ลึกกว่า 50 ซม. บนหน้าดินที่หนา 100 ซม. มีอินทรีย์วัตถุอยู่มากกว่าร้อยละ 65² (สูญเสียการติดไฟมากกว่าร้อยละ 65) หรือมีคาร์บอนอินทรีย์ร้อยละ 35 หรือมากกว่า (Leamy and Panton 1966, Paramanathan 2016, drawing on IUSS 1930)

อินโดนีเซีย – พรุเป็นดินที่มีชั้นสารอินทรีย์ที่ลึกกว่า 50 ซม. บนหน้าดินที่หนา 100 ซม. มีอินทรีย์วัตถุอยู่มากกว่าร้อยละ 65

ประเทศที่ไม่มีนิยามของพรุที่ชัดเจนควรอ้างอิงนิยามของ RSPO หรือใช้การตีความระดับชาติ

นิยามที่รับรองโดย RSPO – ดินฮิสโทซอลล์ (ดินอินทรีย์) เป็นดินที่มีชั้นการสะสมของสารอินทรีย์ที่มากกว่าครึ่งหนึ่งของหน้าดินที่หนา 80 หรือ 100 ซม. มีอินทรีย์วัตถุอยู่ร้อยละ 35 หรือมากกว่า (สูญเสียการติดไฟร้อยละ 35 หรือมากกว่า) หรือมีคาร์บอนอินทรีย์ร้อยละ 18 หรือมากกว่า (FAO 1998, 2006/7; USDA 2014; IUSS 1930).

มีการใช้ร้อยละของอินทรีย์วัตถุในการแบ่งประเภทของพรุ ตัวอย่างดินพรุจำเป็นต้องถูกส่งไปห้องทดลองเพื่อทดสอบการสูญเสียการติดไฟ (Loss of Ignition หรือ LOI) เพื่อให้ทราบถึงปริมาณอินทรีย์วัตถุอ้างอิงหัวข้อ 1.3

1.2

การวัดความลึกของพรุ

ในสภาพธรรมชาติ

พื้นที่พรุโดยทั่วไปจะมีระดับน้ำใต้ดินสูงและมีน้ำขังอยู่เสมอ

เมื่อมีการระบายน้ำออกจะทำให้ดินมีการย่อยสลายและอินทรีย์วัตถุแตกตัวเป็นแร่ธาตุ

จึงทำให้เราพบเห็นสภาพของดินที่ระบายน้ำออกจากพรุประกอบไปด้วยชั้นดิน 3 ชั้นแยกกันเป็นชั้นซาฟริก sapric (ส่วนใหญ่สลายตัว) ชั้นเฮมิก hemic (สลายบางส่วน) และชั้นไฟบริก fibric (ดิบ, ไม่ย่อยสลาย)

พรุที่ลึกลงไปมีแนวโน้มที่จะมีการย่อยสลายน้อยกว่า (มีเศษไม้มากกว่า)

แต่เมื่อมีการระบายน้ำออกจากพื้นที่พรุและมีการใช้งาน อัตราการย่อยสลายจะเพิ่มขึ้น



รูปที่ 2: ส่วนเจาะพรุและวิธีการใช้หัวส่วนนี้ (ที่มา: Global Environment Centre, GEC)



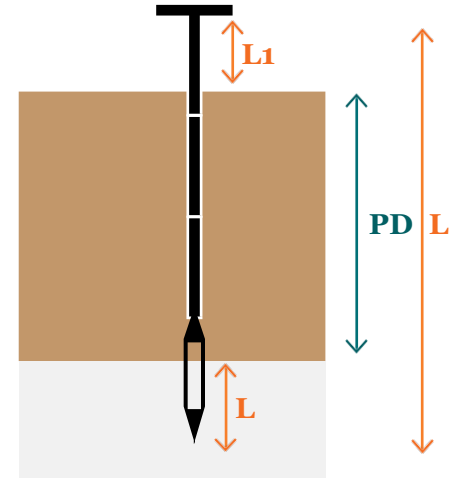
1. ต่อด้ามจับเข้ากับก้านต่อ
2. ต่อก่อเก็บตัวอย่าง/เกลจของส่วนเข้ากับก้านต่อ
3. หมุนศรีปให้ส่วนเว้าหันไปออกจากก่อกเก็บตัวอย่าง
4. กตหัวส่วนลงแนวตั้งลงไปในพรุโดยไม่ต้องหมุน
5. เก็บตัวอย่างโดยการหมุนอุปกรณ์อย่างน้อย 180 องศา (ควรให้ครบ 360 องศาเต็ม) เพื่อให้เกลเก็บพรุให้เต็มก่อกและศรีปถูกปิดเพื่อไม่ให้พรุเข้ามาในเกลได้
6. ดึงแท่งส่วนขึ้นช้าๆ และวางราบกับพื้นเพื่อตรวจสอบตัวอย่างพรุที่เก็บได้
7. ต่อก้านต่อให้ยาวขึ้นจนกระทั่งถึงชั้นดินที่เป็นแร่ธาตุ
8. วัดความลึกของพรุโดยใช้สูตรข้างล่างนี้:

$$\text{ความลึกของพรุ} = L - L1 - L2$$

L = ความยาวของก่อกเก็บพรุที่ใช้ = ความยาวของด้ามจับ + ความยาวของตัวอย่าง + ความยาวของก้านต่อ

L1 = ความยาวจากส่วนบนของด้ามจับถึงระดับพื้น

L2 = ความยาวของตัวอย่างที่เป็นชั้นแร่ธาตุ



รูปที่ 3: ภาพตัดขวางแสดงความลึกของส่วน
(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)

1.3

ความแตกต่างของสารอินทรีย์และการสูญเสียการติดไฟ

การสูญเสียการติดไฟจะวัดได้โดยการเก็บตัวอย่างดินที่นำไปอยู่ในความร้อน ณ อุณหภูมิที่กำหนด ปล่อยให้สารระเหยออกมา จากนั้นมวลจะไม่มีเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1: ประเภทของดินและร้อยละของอินทรีย์วัตถุ

ประเภท	ร้อยละของอินทรีย์วัตถุ	การสูญเสียการติดไฟ
โคลนอินทรีย์	20-35%	20-35%
โคลน	35-65%	35-65%
พรุ	> 65%	> 65%



1.3

ประเภทของพรุ

พรุแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ตามที่แสดงไว้ด้านล่างนี้

ตารางที่ 2: การจำแนกประเภทพรุ (ภาพจาก: Malaysian Palm Oil Board, MPOB)

ประเภท	ไฟบริก Fibric (ดิบ ไม่ย่อยสลาย)	เฮมิก Hemic (ย่อยสลายบางส่วน)	ซาฟริก Sapric (ส่วนใหญ่ย่อยสลายแล้ว)
อ้างอิง			
ปริมาณเส้นใย	ไฟบริก > 66%	เฮมิก 33-66%	ซาฟริก < 33%
ลักษณะ	พรุไฟบริก (ยังไม่เต็มที) เป็นพรุที่อยู่ในระยะเริ่มต้นโดยยังสามารถมองเห็นวัสดุตั้งเดิมได้ชัดเจน มีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลอ่อน และเมื่อบีบ 2 ใน 3 ของเนื้อดินยังคงเหลืออยู่ในมือ	พรุเฮมิก (ปานกลาง) เป็นพรุที่ย่อยสลายโดยยังสามารถมองเห็นวัสดุตั้งเดิมได้บางส่วน มีสีน้ำตาล และเมื่อบีบ 1-2 ใน 3 ของเนื้อดินยังคงเหลืออยู่ในมือ	พรุซาฟริก (เต็มที) เป็นพรุในระยะที่มีการย่อยสลายอย่างสมบูรณ์ ไม่สามารถมองเห็นวัสดุตั้งเดิมได้ มีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ และเมื่อบีบ น้อยกว่า 1 ใน 3 ของเนื้อดินยังคงเหลืออยู่ในมือ

1.5

การจำแนกพื้นที่พรุ

ป่าพรุเขตร้อนหลายแห่ง โดยเฉพาะในอินโดนีเซียและมาเลเซีย เกิดในที่ลุ่มต่ำระหว่างแม่น้ำในพื้นที่ยังมีหนองน้ำ เนื่องจากการระบายน้ำช้า น้ำท่วม หรือระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ซึ่งในสภาพเช่นนี้

พื้นที่ไม่มีปัจจัยกำเนิดขึ้นและสะสมเศษซากพืชเป็นชั้นพรุเมื่อเวลาผ่านไป (ดูรูปที่ 4)

ด้วยระดับน้ำที่สูงและสภาพความเป็นกรดที่ยังไม่ให้เกิดการแตกตัวของซากพืช ทำให้พรุสะสมเพิ่มขึ้นถึง 10 เมตรหรือมากกว่านั้นในส่วนชั้นตรงกลาง (อัตราการสะสม 0.5-2 มม./ปี)

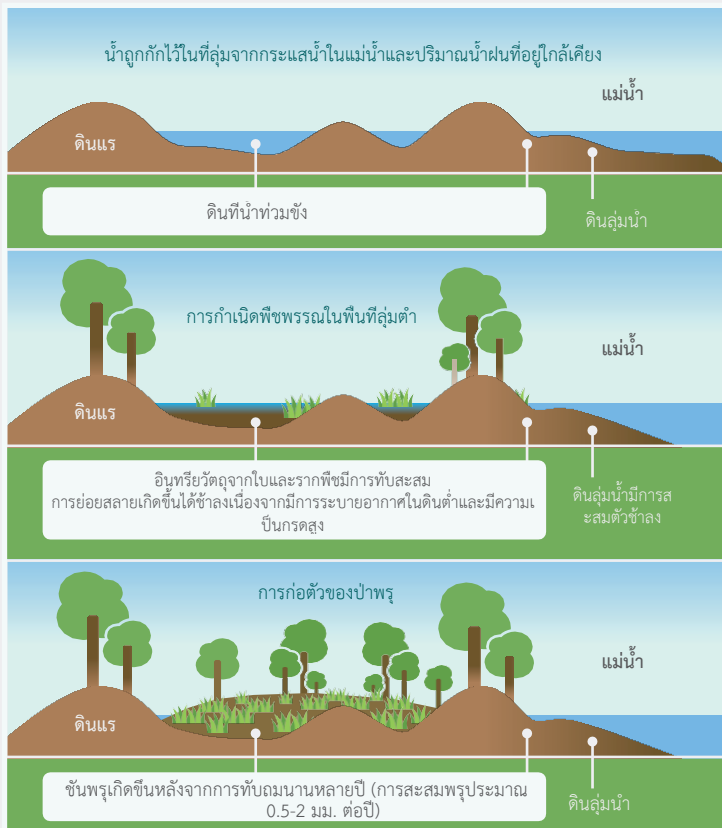
บึงเขตร้อนเหล่านี้มีลักษณะเป็นโดมมีพรุสะสมทำให้พื้นที่สูงขึ้นในบริเวณระหว่างแม่น้ำที่อยู่ใกล้กัน

เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินที่จะต้องระบุประเภทของที่ดินก่อนเปลี่ยนสภาพเป็นแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน

ป่าพรุเขตร้อนหลักประเภทที่สอง ได้แก่

ป่าพรุในลุ่มน้ำหรือป่าพรุทอปเจนิส (ซากพืชผสมตะกอนดินเหนียว) ที่เกิดแรงกดทับในพื้นที่หรือในบึงน้ำ ทะเลสาบรูปแอก หรือพื้นที่ราบน้ำแม่น้ำท่วมถึง (ดูตัวอย่างในรูปที่ 4)

ป่าพรุยังเกิดขึ้นได้เมื่อการระบายน้ำของระบบแม่น้ำถูกกีดขวาง เนื่องจากการปนเปื้อนน้ำเค็ม การเคลื่อนของตะกอนขนานไปกับชายฝั่ง หรือระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น ระดับน้ำใต้ดินที่สูงในพื้นที่พรุจำเป็นต้องถูกระบายออกเสียก่อนเพื่อเปลี่ยนสภาพให้เป็นแปลงปลูก



รูปที่ 4: การก่อดัวของพรุ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์กำหนด 4.4 ในมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ ปี 2562 ที่กล่าวว่า

‘การปลูกใหม่ของเกษตรกรรายย่อย นับตั้งแต่พฤศจิกายน 2562: ... ไม่อยู่ในพื้นที่พรุที่มีความลึกใดๆ ก็ตาม’

จึงมีความสำคัญที่เกษตรกรรายย่อยจะต้องเข้าใจภูมิทัศน์พื้นที่พรุเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผิดมาตรฐาน RSPO โดยดำเนินมาตรการดังต่อไปนี้:

1. พิจารณารูปพื้นที่ที่กำหนดไว้ว่าเป็นพื้นที่พรุโดยอ้างอิงถึงกฎระเบียบการกำหนดพื้นที่โดยรัฐ

ตัวอย่างเช่น:

- i. พื้นที่ป่าที่ประกาศในราชกฤษฎีกาโดยกรมป่าไม้
 - ii. พื้นที่ใดๆ ที่กำหนดไว้ในคำสั่งห้ามการตัดทำลายป่าชั่วคราวของอินโดนีเซีย
 - iii. พื้นที่ในเขตหรือแผนที่ตามกฎหมายที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานรัฐท้องถิ่น
2. ดำเนินการประเมินเพื่อตรวจสอบการมีอยู่ของพืชพรรณ, อุทกวิทยา/น้ำ และสัตว์ในพื้นที่พรุ หลักฐานทั่วไปมีดังนี้:

ตารางที่ 3: รายการพืชพรรณ อุทกวิทยา/น้ำ และสัตว์ในพื้นที่พรุต่างประเภท

ประเภท	ทั้งแบบไพบริก เฮมิก และซาฟริก	 <p>(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)</p>
อุทกวิทยา / น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> • พื้นที่ที่มีน้ำใต้ดินสูง/น้ำท่วมตลอดปี • สีของน้ำ – น้ำตาล/ดำ • ความเป็นกรดของน้ำ - pH <4 <p>หมายเหตุ: ด้วยระดับน้ำใต้ดินที่สูงในพื้นที่พรุที่มีอยู่เดิมทำให้ต้องมีการระบายน้ำออกเมื่อปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์ม</p>	 <p>(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)</p>

1. ป่า

พืชที่มีคุณลักษณะพิเศษสามารถอยู่ในที่มีน้ำใต้ดินในระดับสูงได้ยาวนาน

- a. รากค้ำจุน
- b. รากรูปเข่า

2. พื้นที่ลุ่มน้ำ ทะเลสาบ

- a. พืชไหลล้นน้ำ
- b. พืชลอยน้ำ
- c. พืชใต้น้ำ



(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)



(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)



(ที่มา: ASEAN Peatland Forests Project)



(ที่มา: ASEAN Peatland Forests Project)

สัตว์

ในพื้นที่ขนาดใหญ่
อาจพบเจอสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
เช่นในป่าพรุ (Peat Swamp Forest
หรือ PSF)



สมเสร็จ (*Tapiridae*)

(ที่มา: elements.envato.com, lightpoet)



หมีหมา (*Helarctos malayanus*)

(ที่มา: elements.envato.com, anankml)



เสือดำ

(ที่มา: elements.envato.com, Edwin_Butter)

สัตว์
(ต่อ)

ปลาเฉพาะถิ่น –
ปลาหลายชนิดสามารถพบเห็นได้ในบึงพรุ



(ที่มา: IMP NSPSF 2014-2023, SSFD, 2014)



(ที่มา: Global Environment Centre, GEC)

ผนวก 1:

รายการประเมินมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ

เกณฑ์กำหนด	ตัววัด	รายการประเมิน
<p>4.4 ในกรณีที่เกษตรกรรายย่อยมีแปลงปลูกอยู่ในพื้นที่ป่าพรุ ปัญหาการทรุดตัวและการเสื่อมสภาพของดินพรุจะลดลงได้โดยการใช้แนวทางการจัดการที่ดีที่สุด</p> <p>มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มมีแปลงปลูกอยู่บนพื้นที่ที่เป็นป่าพรุหรือไม่? หากไม่มีให้ข้าม</p>	<p>4.4 เกณฑ์ขั้นต้น (E)</p> <p>ผู้จัดการกลุ่มยืนยันจำนวนของแปลงปลูกที่อยู่ในพื้นที่ป่าพรุของสมาชิกในกลุ่ม และเกษตรกรมีความมุ่งมั่นที่จะใช้แนวทางการจัดการที่ดีที่สุด (BMPs) และลดการทรุดตัวและการย่อยสลายของดิน (อ้างอิง 1.1 E ผนวก 2)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้จัดการกลุ่มได้ระบุว่ามีการแปลงปลูกเดิมของสมาชิกกลุ่มอยู่ในพื้นที่พรุแล้วหรือไม่?2. มีสมาชิกในกลุ่มกี่คนที่มีการแปลงปลูกในพื้นที่พรุ?3. เกษตรกรรายย่อยได้ลงนามในปฏิญญาที่จะใช้แนวทางการจัดการที่ดีที่สุด และลดการทรุดตัวและการย่อยสลายของดินพรุแล้วหรือไม่?4. ผู้จัดการกลุ่มรับทราบแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับพื้นที่พรุหรือไม่?
	<p>4.4 หลักเกณฑ์ A (MS A)</p> <p>เกษตรกรรายย่อยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการที่ดีที่สุด และกลุ่มมีแผนปฏิบัติการเพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดไฟไหม้ เพื่อใช้แนวทางการจัดการที่ดีที่สุด สำหรับแปลงปลูกบนพื้นที่ป่าพรุ และแนวทางจัดการระบบน้ำสำหรับพื้นที่ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน RSPO</p>	

เกณฑ์กำหนด	ตัววัด	รายการประเมิน
<p>4.4 ในกรณีที่เกิดรกรายย่อยมีแปลงปลูกอยู่ในพื้นที่ป่าพรุ ปัญหาการทรุดตัวและการเสื่อมสภาพของดินพรุจะลดลงได้โดยการใช้แนวทางการจัดการที่ดีที่สุด</p> <p>มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มมีแปลงปลูกอยู่บนพื้นที่ที่เป็นป่าพรุหรือไม่? หากไม่มีให้ข้าม (ต่อ)</p>	<p>4.4 หลักเกณฑ์ B (MS B)</p> <p>เกษตรกรรายย่อยใช้แผนดำเนินงานของกลุ่มตามแนวทางการจัดการที่ดีที่สุด ซึ่งรวมถึงการจัดการไฟและน้ำ และการติดตามอัตราการทรุดตัวสำหรับแปลงปลูกบนพื้นที่ป่าพรุ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรรายย่อยได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดความเสี่ยงจากไฟไหม้เพื่อนำ BMPs ไปใช้กับการปลูกในพื้นที่พรุ และเพื่อจัดการระบบน้ำในหน่วยรับรองแล้วหรือไม่? 2. หลักฐานการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ มีอะไรบ้าง? 3. ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงไหม้ มีอะไรบ้าง? 4. เกษตรกรรายย่อยติดตามอัตราการทรุดตัวของแปลงปลูกเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่พรุอย่างไร? 5. เกษตรกรรายย่อยติดตามระดับน้ำสำหรับแปลงปลูกเดิมในพื้นที่พรุอย่างไร?
<p>4.5 การปลูกแปลงทดแทนบนพื้นที่ป่าพรุสามารถทำได้เฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมหรือการรุกคืบของน้ำเค็มต่ำ</p> <p>ซึ่งจะทราบจากผลการประเมินความเสี่ยง</p> <p>มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มที่มีแผนปลูกแปลงทดแทนบนพื้นที่ที่เป็นป่าพรุหรือไม่? หากไม่มีให้ข้าม</p>	<p>4.5 เกณฑ์ขั้นต่ำ (E)</p> <p>เกษตรกรรายย่อยตกลงว่าจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปลูกใหม่ทดแทนทั้งหมด และตั้งใจว่าจะปลูกใหม่ทดแทนเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากปัญหาน้ำท่วมและการบุกรุกของน้ำเค็ม (อ้างอิง 1.1.E ผนวก 2)E</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรรายย่อยได้ลงนามในคำปฏิญาณหรือไม่? โดยตกลงว่าจะ: <ul style="list-style-type: none"> • ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปลูกทดแทนทั้งหมด และ • จะทำการปลูกทดแทนเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมหรือการรุกคืบของน้ำเค็มต่ำเท่านั้น 2. ผู้จัดการกลุ่มได้รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกทดแทนของสมาชิกในกลุ่มแล้วหรือไม่?

เกณฑ์กำหนด	ตัววัด	รายการประเมิน
<p>4.5 การปลูกแปลงทดแทนบนพื้นที่ป่าพรุสามารถทำได้เฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมหรือการรุกล้ำของน้ำเค็มต่ำ ซึ่งจะทราบจากผลการประเมินความเสี่ยง</p> <p>มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มที่มีแผนปลูกแปลงทดแทนบนพื้นที่ที่เป็นป่าพรุหรือไม่?</p> <p>หากไม่มีให้ข้าม</p> <p>(ต่อ)</p>	<p>4.5 หลักเกณฑ์ A (MS A)</p> <p>เกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ปลูกอยู่บนพื้นที่ป่าพรุจะต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงของการเกิดน้ำท่วมในอนาคตที่สัมพันธ์กับการทรุดตัวของดินและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ดินทางเลือก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรรายย่อยที่มีแปลงปลูกในพื้นที่พรุได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงของการเกิดน้ำท่วมในอนาคตและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ดินทางเลือกแล้วหรือไม่? 2. หลักฐานการอบรมมีอะไรบ้าง? 3. ใครเป็นผู้จัดอบรม? 4. การอบรมนั้นจัดขึ้นเมื่อใด? 5. เกษตรกรรายย่อยรับทราบถึงความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการทรุดตัวของดินหรือไม่? 6. ความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการทรุดตัวของดินที่ระบุได้มีอะไรบ้าง? 7. มีการระบุแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ดินทางเลือกแล้วหรือไม่?
	<p>4.5 หลักเกณฑ์ B (MS B)</p> <p>เกษตรกรรายย่อยทำการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดน้ำท่วมที่สัมพันธ์กับการทรุดตัวของดินก่อนที่จะทำการปลูกทดแทนในพื้นที่ป่าพรุ และในกรณีที่มีความเสี่ยงสูงให้จัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ดินทางเลือก</p> <p>โดยเน้นไปที่การวางแผนการประกอบอาชีพทางเลือก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มที่ทำการปลูกทดแทนในพื้นที่พรุหรือไม่? 2. มีการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการเกิดน้ำท่วมที่สัมพันธ์กับการทรุดตัวของดินก่อนที่จะทำการปลูกทดแทนหรือไม่? 3. ความเสี่ยงที่ระบุได้ในการประเมินความเสี่ยงนั้น มีอะไรบ้าง? 4. สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงได้มีการจัดทำแผนที่รวมกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ดินทางเลือก โดยเน้นไปที่การวางแผนการประกอบอาชีพทางเลือกเข้าไปด้วยหรือไม่ ? 5. ผู้จัดการกลุ่มรับรู้ถึงกิจกรรมการปลูกทดแทน (ในพื้นที่พรุ) ของสมาชิกในกลุ่มหรือไม่?

ผนวก 2:

มาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับป้องกันและควบคุมไฟไหม้

(ฉบับดัดแปลงจากเอกสาร Standard Operasional Prosedur Pemadaman Kebakaran Lahan, KUD Makarti No.23/SOP-KUD- MKRSM/IV/2019)

เมื่อเผชิญกับความเสียหายจากไฟไหม้ ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อป้องกันและควบคุมเพลิง มีดังนี้:

1. หากตรวจพบต้นตอเพลิง ต้องดับไฟนั้นทันทีด้วยอุปกรณ์พื้นฐาน
2. สมาชิกในกลุ่มต้องรายงานไปยังระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือหน่วยอัคคีภัยฉุกเฉิน หากอุปกรณ์พื้นฐานไม่เพียงพอต่อการดับไฟ
3. หน่วยอัคคีภัยฉุกเฉินจะต้องแจ้งสถานีดับเพลิงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที
4. สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีหน้าที่ดับไฟและดำเนินการประเมินผล

ผนวก 3:

คำแนะนำ/มาตรฐานการปฏิบัติสำหรับการติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังระดับน้ำ

(ฉบับดัดแปลง จากเอกสารเกษตรกรรายย่อยอิสระกลุ่ม 1 Asosiasi Petani Sawit Swadaya Amanah No.022/ DOK/ SOP/ APSSA/2020 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563)

1. รักษาระดับน้ำโดยชุดทางระบายน้ำและสร้างเขื่อนขนาดย่อมเพื่อติดตามตรวจสอบระดับน้ำ
2. สร้างเขื่อนขนาดย่อมไว้ในจุดสำคัญ โดยเฉพาะจุดระบายน้ำหลัก โดยกลุ่มเกษตรกรรายย่อยร่วมกันลงทุน
3. ทำการติดตามตรวจสอบระดับน้ำสูงสุดในเขื่อนทุกเดือน
4. ในการติดตามตรวจสอบระดับน้ำ ให้ใช้ทางระบายน้ำเป็นเครื่องมือวัดระดับน้ำ โดยทำจากท่อพีวีซี ท่อพีวีซีจะต้องยาว 2 เมตร (สูงกว่าระดับผิวน้ำในทางระบายน้ำ 1.5 เมตร และส่วนที่เหลือ (50 ซม.) ควรฝังอยู่ในดิน)
5. การวัดระดับน้ำบนเขื่อนจะเริ่มที่ 0 โดยนับจากผิวดิน
6. ควรเขียนตัวเลขค่าระดับน้ำบนท่อพีวีซี (0 ซม., 10 ซม., 30 ซม., ...150 ซม.) ด้วยสีแสดบนสีพื้นสีขาว และเขียนค่าระดับน้ำทั้งประสมงค์ (60 ซม. และ 80 ซม.) ด้วยสีดำ
7. วัสดุที่ใช้สร้างเขื่อนขนาดย่อมนี้ควรกันน้ำ เป็นแบบคานยื่น (เช่น ไม้ไผ่) และใส่ในกระสอบทราย
8. ให้ทีมตรวจสอบพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (ทีม HCV) ระบุจุดที่ตั้งสำหรับสร้างเขื่อนนี้
9. จะสร้างเขื่อนได้ก็ต่อเมื่อผู้จัดการกลุ่มอนุมัติแล้ว
10. หลังจากสร้างเขื่อนเสร็จแล้ว ให้ทีม HCV ประเมินประสิทธิภาพของเขื่อน และติดตามตรวจสอบระดับน้ำทุกเดือน
11. ติดตั้งหมุดวัดการทรุดตัวของดินที่ทำจากท่อเหล็กเพื่อติดตามตรวจสอบการลดลงของระดับน้ำ
12. ให้ทีม HCV กำหนดจุดติดตั้งหมุดวัดการทรุดตัวของดิน
13. รายงานผลให้ผู้จัดการกลุ่มทราบเพื่อขออนุมัติสร้างเขื่อน
14. จะติดตั้งหมุดวัดการทรุดตัวของดินได้ก็ต่อเมื่อผู้จัดการกลุ่มอนุมัติแล้ว
15. หลังจากติดตั้งหมุดวัดการทรุดตัวของดินแล้ว ให้ทีม HCV ประเมินประสิทธิภาพของเขื่อนและติดตามระดับน้ำทุกเดือน

เอกสารอ้างอิง

Community Engagement in Peatland Restoration: Free, Prior, and Informed Consent (FPIC), News from the Landscape, USAID. Retrieved from <https://www.lestari indonesia.org/en/community-engagement-peatland-restoration-free-prior-informed-consent-fpic/>

Clause 6.1, ISO Quality Management System 9001:2015

International Society of Soil Science – IUSS. 1930. Report to The Subcommittee for Peat Soils of The International Society of Soil Science. Washington D.C., USA, U.S. Bureau of Chemistry and Soils

Mandych, A. F. (2009). Classification of floods. Water Interactions with Energy, Environment, Food and Agriculture-Volume II, 218.

Paramanathan, S. 2016. Organic Soils of Malaysia: Their characteristics, mapping, classification and management for oil palm cultivation. MPOC, 156 pp.

Parish, F., Lew, S.Y., Faizuddin, M. and Giesen, W. (Eds.). 2019. RSPO Manual on Best Management Practices (BMPs) for Management and Rehabilitation of Peatlands. 2nd Edition, RSPO, Kuala Lumpur.

Sideman, B. (2016). Growing Vegetables: Tomatoes. UNH Cooperative Extensions.

Singh, P. K., & Hiremath, B. N. (2010). Sustainable livelihood security index in a developing country: a tool for development planning. Ecological Indicators, 10, 442e451.

Ritzema, H.P., Mutalib Mat Hassan, A. and Moens, R.P. 1998. A New Approach to Water management of Tropical Peatlands: A Case Study from Malaysia. Irrigation and Drainage Systems 12 (1998) 2, p.123-139

Wüst, R. A., & Bustin, R. M. 2004. Late Pleistocene and Holocene development of the interior peat-accumulating basin of tropical Tasek Bera, Peninsular Malaysia. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, 211(3-4), 241- 270.



สำนักงานใหญ่กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

Roundtable on Sustainable Palm Oil

Unit 13A-1, Level 13A, Menara Etiqa, No 3,
Jalan Bangsar Utama 1,
59000 Kuala Lumpur, Malaysia

สำนักงานในประเทศอื่นๆ:

จาการ์ตา อินโดนีเซีย
ลอนดอน สหราชอาณาจักร
ปักกิ่ง จีน
โบโกตา โคลอมเบีย
นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา
ไซเทอรัล นิวยอร์ก เนเธอร์แลนด์

Rspo เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรระดับสากลที่ก่อตั้งขึ้นในปี 2547 โดยมรดกประสงค์เพื่อส่งเสริมการเติบโตและการใช้ผลิตภัณฑ์จากปาล์มอย่างยั่งยืนผ่านมาตรฐานระดับโลกที่นำเชื่อถือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างเต็มที่

www.rspo.org



smallholder@rspo.org



www.rspo.org